

ROBOTCHYJ NAROD

(THE WORKING PEOPLE)

The official organ of the Ukrainian Social Democratic Party, Affiliated with the S. D. Party of Canada.

THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA

Published weekly by THE EXECUTIVE COMMITTEE OF THE U.S. D. P. OF CANADA Pritchard & McGregor Winnipeg, Man. Subscription \$2.00 a year.

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

„Робочий Народ“ — це щоденний соц. дем. часопис для цілої Америки; вона одна дає те знання яке повинен мати кожний працююча класово-свідомо людина.

„Робочий Народ“ коштує на рік лиш два долари а адреса до нього є:

„ROBOTCHYJ NAROD“ Box 3658 (Sta. B.) Winnipeg, Man.

Звіт засідання Захід. Окружного Комітету.

9-го мая с. р. відбулось у Ферні, Б. К. засідання Західного Окружного Комітету, на котрім взято під розвагу слідуючі точки:

Справа т. Т. Тащука

З. О. К. обговорив безправне арештоване поліцією т. Т. Тащука по доносу москвофілів, яке потягло за собою судовий процес і видатки, і постановив звернутись до відділів Західного Агітаційного Округа в слідуючим покликком:

„Товариші і Товаришки З. А. О. По доносу ворогів соціалізму встав був арештований на Шипинцях, Альта. наш товариш Т. Тащук. Його судили і засудили відсидіти 6 місяців в арешті у Форт-Саскачевані. Тоді товариші з відділу на Шипинцях зложили \$1,000, викупили проповідника нашого слова правди і вистарались перепланивати справу в другий раз. Також зложили \$60 адвокатови, щоб боронив арештованого, а \$10 коштувала подорож трох товаришів, що їздили визволяти його в Форт-Саскачевану. 13-го квітня відбув ся другий процес, і суддя увільнив т. Тащука. Але \$70 коштів, що понесли товариші в Шипинцях лишають ся тягарем на тих товаришах. З. О. К. постановив, що обовязком усіх членів Зах. Агіт. Округа вяти на себе і сплатити тих \$70. Товариші і Товаришки! Се ваш обовязок сплатити сей довг тим товаришам. Ті щирі товариші сповняли свій обовязок. Тож ми повинні виконати свій і віддати сих \$70 тим товаришам і подякувати їм за їхній труд і за оборону товариша Тащука і слова правди. Товариші і Товаришки! не жалуйте своїх щирих датків на ціл, котру

муслось боронити. Просимо датки слати до секретаря З. О. К.: P. Baraniuk Box 158 Coleman, Alta.

Також З. О. К. ухвалив звернутись до Е. К., щоб той зарядив колекту на сплату тих \$70 в цілій У.С.Д.П.

Звільненє т. Т. Корейчука.

З. О. К. згодив ся звільнити т. Т. Корейчука з організатора Західного Округа на його проханє в причини слабого здоров'я і ухвалив висловити т. Т. Корейчукови щирю подяку за його працю над піднесенем соціалістичної організації між українським робітництвом на Заході. Захід. Окр. Комітет відчуває тяжкий біль і жалє в причини хороби дорогого товариша.

Постановлено старатись як найскорше о другого організатора.

Справа „Р.Н.“; побільшенє його і лайно-тайп.

З. О. К. звиває усі відділи У. С. Д. П., щоб насаперед вьявились до як найскоршого сплаченєя довгу „Р.Н.“ А як тільки довг буде сплачений, зараз приступити до розширенєя партійного органу і обстальованєя власного лайно-тайпу (машини до набиранєя літер), котрий зможе дати партії тані книжки і змєншити видатки друкованєя „Р.Н.“

Збирнем грошей на лайно-тайп мають займатись Окружні Комітети, як на Заході, так і на Сході і перегрумувати їх у себе доти, доки не набереть ся відповідної суми, що вистарчить на лайно-тайп.

Зміненє партійного руху на Заході.

З. О. К. накликає товаришів - робітників з Вр. Колумбії, як в Кренбрук, Нелсон, Трейл, Росланд, Грінвуд, Фінікс, Наваймо, Вікторія, Венкувер, Принц-Руперт, Меррит, Модерод, а так само товаришів - робітників з Альберти як в Гилкредет, Ленук, Медіцин-Гет, Мус-Джо, Тибер, Бенквуд, Джорджтаун, Едмонтон, Кардіф і в інших місцевостях по організувати соціалістичні відділи і стати в ради У.С.Д.П. та слати датки на „Організаційний Фонд“ до секретаря Західного Окружного Комітету, щоб було з чого отримати не одного, але кількох організаторів для ширєня соціалістичного руху на нашім просторі Заході! Тож рухніть ся, Товариші - Робітники, усі враз і дайте про се чуток, що ви являе почули і відчули наш поклик до Вас. Тож до житя, Товариші! Ану покажіть котрі з Вас перші вступають в ради У.С.Д.П.? Ану, крикніть своїм здоровим голосом з кождої місцевости, що ми „усі враз“ прилучеємся до Соціал-Демократичної Партії, бо тільки ся партія визволяє нас від гнету капіталізму!“

А також покажіть свою солідарність при надходячих провінціальних, а так само домініальних виборах. Усі як один відаймо свої голоси на соціалістичних кандидатів.

Тож, Товариші, до праці! Не спить! А пробудіть ся і боріть ся бодро, а поборемо. Ми вічного не маємо до згуби, тільки кайдани.

До праці, Товариші! Бо невдовві відвідає Вамі місцевости організатор Західного Округа, то щоб Ви мали з чим показатись, а не поветидатись, щоб яко робітничий атак страшно занедбали за свої права!

Нарікаєте на свою долю нещасну? Хтож тому виний? Ви робітники винні собі самі, бо Вас кличить уже від років Соціал-Демократична Партія на боротьбу за кращу долю, а Ви сего кличу не чуєте! Тільки з місця на місце мандруете за ліпшов долею, Ні, Товариші Робітники, тим мандрованем не знайдете ліпшої долі. Мандруючи сьвітами, ми бачимо, що увесь сьвіт поділив поміж себе капіталісти, а робітникам скривь вітер в очі. Наша робітнича доля в соціалізмі, тож до організації Товариші! Усі враз! Усі враз гукнемо і за добре жите та свободу боротись до вагну будемо!

Західний Окружний Комітет, Секр. П. Баранюк.

Майове сьвято в Канаді.

Сьвято 1-го мая в Монреалі.

Доц падав цілий день. Чорні хмари звисали над Монреалом, налягаючи сумом на робітників та немов говорили: „Там за океаном нині не сьвяткує интернаціональний пролетаріат сего великого сьвята, не ставить своїх домагань „сильним сьвіта сего“, там не мають червоної прапори, там лєть ся кров, там мірає кульку брат в брата, там вие повинім, там тріюфує мрд і варварство!“

Та монреальський пролетар не падав на дуці. Ще зва полудня почали сходитись робітники різних націй на гаю „Prince Arthur“, готовитись до походу. Не минуло і шів години часу, а ся найбільша галя в Монреалі, не могла помістити братніх сердець великої ідеї Соціалізму. Тоді почали винсити червоної прапори і шикувати ся в чвірки до ряду. Нараз роздав ся гуркіт бубна і музика заграма „Ітернаціонал“, потім з кільканайцять тисячних грудей робітників, яких накривали 15 червоних прапорів, розляглись звуки марсельєзи.

Як густи дощ тоді був, так густо посипались звуки протесту, та такі болючі, такі грізні, що здавалось розхитали чорні хмари, які снувались над їх головами, і вили сумні акорди на тріюмф європейського мрду. Час від часу мож було чути кличі на різних мовах:

„Долів війну! Долів мілітаризм! Долів варварство! Хай же мир і робітнича культура! Проч в повині змом! Хліба і волі для працюючого люду! Не арештуйте! Не стріляйте в невинних „чужинців“! Не робіт ся Російов!“

Крім таких протестів, робітники несли ще і 30 таблиць з домаганями, на різних мовах.

Похід перейшов Prince Arthur, Main St., Catherine Str., St. Denis на площу Champe de Mars, де з трибун говорили бесідники в 10-трьох мовах! Від нашого відділу говорили товариші: Ів. Гнида, Т. Корчак, Ан. Дмитришин, Мик. Яворський, Мик. Корж і Т. Соколик. Бесіди-

Комуністичний Маніфест.

Сучасний промесел зробив з невеличкої майстерні патріархального майстра величезну фабрику промислового капіталіста. Гурти робітників, зібраних у фабриці, організовано по військовому. Як прости салдати промислової армії вони підлягають доглядові цілої ієрархії унтер-офіцерів і офіцерів. Вони — раби не тільки цілої буржуазної класи і буржуазної держави, — вони що дня і що години поневолені машиною, доглядачем, а насаперед окремим підприємцем буржуа. І чим більше цей деспотизм проголошує зиск своєю єдиною метою, тим більше стає він дрібним, ненавистним, гнітучим.

Чим менше ручна праця вимагає зручності і сили, себ-то: чим більше розвиваєть ся сучасний промесел, — тим більше випихаєть ся праця чоловіків працею жінок. Різнаці полу й літ не мають більше ніякої єдинової ваги, що до класи робітників. Є ще тільки знарядя праці, які коштують ріжно, відповідно до літ і полу.

Як зиск робітника фабрикантом кінчаєть ся на тому, що робітник одержує свій заробіток готовими грішми, то він робить ся відобичкою інших частин буржуазії, — хазяїна будинку, крамаря, лихваря і інших.

Догеперішні дрібні середні шари суспільства, дрібні промисловці, купці, ремісники і селяне, всі ці групки обертають ся в пролетаріат, почасти через

те, що їх невеличкий капітал не вистарчає для провадження великого промислу і зазнає через конкуренцію більших капіталістів, почасти ж через те, що їх зручність при нових засобах продукції губить своєю вартістю. Оттак рекрутують ся пролетаріат в усіх груп населєня.

Пролетаріат переходить через різні фази розвитку. Його боротьба з буржуазією починаєть ся во дня його народженєя. З початку борять ся робітники поодинокі, далі робітники однієї фабрики, нарешті робітники одного фаху в одній місцевости проти окремого буржуа, що їх безпосередно визискує. Вони нападають не тільки на буржуазні продукційні відносини, але на самі знарядя продукції; вони нищать чужі товари, які роблять їм конкуренцію, руйнують машини, палять фабрики; вони силкують ся повернути загублене становище середньовічних робітників.

На цім ступні розвитку робітники ставлять розвіянну по всім країні і роз'єднану конкуренцією масу. Те, що вони держать ся купи, вступають разом, це ще не є наслідком їх власного єднанєя, а є лиш наслідком єднанєя буржуазії, що для осягненєя своїх політичних цілів мусять і це має спроможність рухати весь пролетаріат. Одже пролетарі на цім ступні розвитку борять ся не з своїми ворогами, а з ворогами своїх ворогів, з останками абсолютної монархії, з земельними власниками, з непромисловими буржуа, з дрібними підприємцями. Таким побитом, весь історичний рух концентруєть ся в руках буржуазії; вона побіда, оттак осягнена, це побіда буржуазії.

Але розвиток промислу не тільки побільшує число пролетаріату, — він збиває єго у що-раз більші маси; сила пролетаріату росте і він починає, що раз, то більше розуміти цю силу. Інтереси і життєве становище пролетарів що раз більше вирівнюють ся, бо машини постійно загаджують вої неоднаковости праці і мало не скривь пригнітають заробітну платню до однакової нязкої міри. Зростаюча конкуренція буржуа про між собою і торговельні кризи, що випливають з цієї конкуренції, робляють заробіток пролетаря що-раз більше непереносним; безупинне поліпшенє машини, що поступає чим раз швидше, робить все життєве становище робітника що-раз більше кистким; сварки поміж поодинокими робітником і поодиноким буржуа що-раз більше набірають ся характеру сутки між двома класами. Робітники починають закладати спідки проти буржуазії; вони вступають у купи, щоб запертити свою заробітну платню. Вони засновують нарешті навіть сталі товариства, щоб забезпечити себе на час розрухів. Подекуди ця боротьба проявляєть ся в повстанських бунтах.

Іноколи побідають робітники, але не на довго. Дійсним наслідком їх боротьби не є безпосередній успіх її, але та одноступністість робітників, що чим раз то все ширшає. Цій одноступністісти сприяє вигіджанє великою продукцією поліпшенє засобів зносин, яке стикає між собою робітників різних місцевостей. Вже досить і цього стиканєя, щоб місцеві сварки, що скривь мають однаковий характер, обернуватись в одну національну класову боротьбу. Але кожна класова боротьба — є бо-

ротьба політична. І сучасні пролетарі завдяки валізанціям в декілька літ осягнули такого зєднанєя, до якого середньовічні міщани з їх поганеньким шляхами потрібували б цілі століття.

Оця організація пролетарів в класу, а значить і в політичну партію, раз-по-раз розвиваєть ся конкуренцією по між самими робітниками. Але раз у-раз вона повстає знову, — повстає дужча, мійцвійша, могутнійша. Користуючись незгодою поміж буржуазією, вона доповняєть ся принаєня деяких робітничих інтересів законом. Так вийшло з законом про десяти-годинний робочий день в Англії.

Невлягоди в старому суспільстві звзгалі всьєю сприяють розвиткові пролетаріату. Буржуазія провадить безупинну боротьбу: з початку проти аристократії, далі проти тієї частини самої буржуазії, інтереси якої спинають поступ промислу і нарешті, вона постійно бореть ся з буржуазією всіх чужоземних країн. В усіх цих випадках вона мусять звертати ся до пролетаріату, просити в його заплемоги і таким робом ухає його на шлях політичного руху. Оттак вона сама дає пролетаріатові елементи свого політичного досьвідду, тоб-то зброю проти самої себе.

Як ми бачили, через поступ промислу цілі шари пануючої класи перевертають ся в пролетаріат, або принаймні умови їх істнованєя незабезпечєні. Вони також віддають пролетаріатові дуже багато виховуючих елементів.

(Далі буде.)

ли виявляли ся знамє, європейський мнаді.

По скінченню прередити, і рушив галі.

Славянські напромістились в двохнаші бесідники ті, і години вечером, а протесту в осликам. По промовах інтервєлу, живлений дуодіальну революцію Відд. У. С. Д. в Мо також і бесідників і пал від товаришів в

Сьвято

Перший раз в до тут своє майове відділ У.С.Д.П. То спочав урочистістє сив відчат на тему лідарности протєта Відтак слідува

віддєлямував „Рє „Марсельєзу“; Л хор, — „Годі терп „Не пора!“ і „ий відчитав сліду

„Ми робітничі робітничого сьвятєя з пролетаріатово загальної різанєя котрі зістали поклу ну викликали капля та фабрикантєта амувіції, а робінаші остатні добу ском перемішати, знати нашого ок котрій наші праді магаємось аби як ди зброю і амувії чила. Кличимо монархів і слолуч кратичну републ щоб таким робом ропі.

Жадаємо від мочев безробітнєцях в голоді і хо

Словник до ЧНОГО

„Майстерня стра.“ За фєвдал ховий устрій.” Троше затримав трохи відіненї су. Середньовічєсь в цєхи, по ти розвою робіт цєховий майстер, або декількох, ків. Цєховий у тєсь, аж поки стати самому у майстерню. К право і на місц провадив вели тьками тисяч р

ДЕСПОТИ

владика. „Випихає ю жінок“, за б ітінць до май пїталїм,єроби же звичайною оиду, жінок і сїлики, затовчє до організації ме як чоловік І коли ми тощ бачимо що сьвє гачми. Хлопи як жінки і дітє ва почу плат